

ชื่อเรื่อง : รูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21
ผู้วิจัย : พระพุทธศาสนา ปานิชโก ไคยนันท์
ปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาส
รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์
ปีการศึกษา : 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 (2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 และ (3) สร้าง และยืนยันรูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ในพื้นที่เขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 11 โดยศึกษาในพื้นที่เขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 11 ทั้งหมด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คือ พระสงฆ์ในเขตการปกครองของคณะสงฆ์ภาค 11 ประกอบด้วย พระสงฆ์ระดับเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาสวัด และรองเจ้าอาวาสวัด 393 รูป ส่วนกลุ่มประชากรเป้าหมายในการวิพากษ์รูปแบบ ได้แก่ พระสังฆาธิการ จำนวน 21 รูป ประกอบด้วย เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาสวัด เครื่องที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และชุดคำถามในการระดับสมอง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์พหุคูณแบบถดถอย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) บทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ บทบาทผู้นำแห่งจิตวิญญาณ รองลงมา คือ บทบาทผู้นำเชิงสัญลักษณ์ บทบาทการเผยแผ่ บทบาทการพัฒนาสังคม บทบาทการพัฒนาสังคม และบทบาทผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา ตามลำดับ (2) ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 คือ ปัจจัยพยากรณ์หรือตัวแปร จำนวน 7 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยการสร้างแรงบันดาลใจปัจจัยการไว้วางใจกัน ปัจจัยการบริหารคนเก่ง Talent Management ปัจจัยการกระตุ้นปัญญา ปัจจัยการบริหารงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (RBM) ปัจจัยการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความสัมพันธ์กับบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .796 สามารถร่วมกันอธิบายการผันแปรกับตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาท

พระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถอธิบายการผันแปร
ได้ร้อยละ 63.40 ($R^2 = .634$) (3) รูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การพัฒนา
การสร้างแรงบันดาลใจ การพัฒนาการกระตุ้นปัญญา การพัฒนาการไว้วางใจ การพัฒนาการตั้งเป้าหมาย
และวัตถุประสงค์ร่วมกัน การพัฒนาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาการบริหารงบประมาณ
แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (RBM) โดยรูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการวิจัย
ในครั้งนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.34)

คำสำคัญ : รูปแบบพัฒนา, บทบาทพระสงฆ์, ศตวรรษที่ 21

Title : Development Model of Role of Thai Monks in the 21st Century
Author : Phra Phutthisart Phanitchaphokhaiyanan
Degree : Doctor of Public Administration (Public Administration)
Rajabhat Maha SaraKham University
Advisors : Associate Professor Dr.Yupaporn Yupas
Associate Professor Dr.Pakdee Phosing
Year : 2018

ABSTRACT

This research aimed (1) to study the Role of Thai monks in the 21st Century, (2) to study factors influence to the Role of Thai monks in the 21st Century, (3) to establish and confirm the development model of the role of Thai monks in the 21st Century. This research was held at Sangha Administrative Region 11 consist of Chaiyaphum, Nakhon Ratchasima, Buriram and Surin. The sample for answer rating scale questionnaire were 393 monks consist of Provincial Sangkha Head, District Sangkha Head, Sub-district Sangkha Head, Abbot and Vice-Abbot. The target population for criticism the model was 21 Sangkhas. The instruments were the rating scale questionnaire and brain storming questions. Analysis data by descriptive statistics, multiple regression analysis and content analysis.

The research results were found as follows ; (1) The Role of Thai monks in the 21st Century as overall and all aspect was at moderate level, considering each aspect and ranking mean from highest to lowest; Spiritual Leadership Role , Symbolic leadership, The role of missionaries, Social development role, and Leadership role in Buddhism respectively. (2) The factors influence to the Role of Thai monks in the 21st Century by statistical significant at .05 levels were the inspirational creation, the trust, the talent management, the intellectual stimulation, the result based management (RBM) and the goals and objectives together setting with coefficient of correlation was multiple at 0.796. Those variables could together explain the variation of the Role of Thai monks in the 21st Century for 63.40 (R2 = .634). (3) Development Model of Role of Thai Monks in the 21st Century consist of ; Motivational Development, Intellectual Stimulation Development, Trust Development, t goals and objectives together setting Development, talent management development, and the result

based management (RBM) development. However, this model was appropriate at a high level ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.34).

Keywords : Development Model, Role's Monk, 21st Century